

Doc. RNDr. Nina Škottová, CSc.

*6. 10. 1946 †28. 4. 2018

Je naší smutnou povinností oznámit čtenářům časopisu Klinická farmakologie a farmacie, že jsme se museli rozloučit s členkou jeho redakční rady, emeritní přednostkou Ústavu farmakologie Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Fakultní nemocnice Olomouc, docentkou Ninou Škottovou.

Doc. RNDr. Nina Škottová, CSc., se trvale zapsala do historie Lékařské fakulty Univerzity Palackého jako její dlouhodobá pracovnice. Nejříve působila od r. 1982 v Ústavu lékařské chemie a biochemie, později v letech 1999–2003 byla přednostkou Ústavu farmakologie.

Paní docentka Škottová přišla do Olomouce z Bratislavy, kde pobývala a pracovala řadu let. Patřila k úspěšným absolventkám Farmaceutické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě, která byla v době jejího studia jedinou farmaceutickou fakultou v tehdejší Československu. Nina Škottová měla vždy ambice přispět k rozvoji světové vědy, a proto začala vědeckou kariéru na Slovenské akademii věd. Na pracovištích SAV, zejména v Ústavu experimentální endokrinologie v Bratislavě, se udržovala vysoká úroveň vědecké práce. Můžeme zde připomenout, že jednou z radostných chvil pro ni bylo bratislavské setkání s bývalými kolegy ze SAV, například s profesorem Kvetnianským. Tamější pracoviště bylo nositelem velmi kvalitních výzkumných projektů, na jejichž řešení paní docentka spolupracovala. Již ve svých prvních publikacích se začala věnovat ovlivnění lipidové homeostázy v organismu experimentálního zvířete. Jednalo se o studium změny krevních hladin cholesterolu, triacylglycerolů a jaterních enzymů po předčasném odstavení mláďat potkana nebo studium ovlivnění lipolytické aktivity. S kolegou Palkovičem se dokonce věnovala i studiu působení vesmírného letu na lipogenezi a lipolýzu u laboratorního potkana.

Po příchodu do Olomouce v roce 1982 se věnovala problematice působení flavonoidů, resp. flavolignanů na organismus. Hlavním

objektem jejího zájmu na fakultě byly látky obsažené v rostlině s krásným jménem os-tropestřec mariánský (*Silybum marianum*), tedy látky silymarinu. Vedla skupinu, která se začala zajímat o fundamentální otázky spojené s mechanismy působení silymarinového extraktu, s jeho farmakokinetikou a ovlivněním lipidových a antioxidačních parametrů. Beneficiální vliv silymarinu byl dokumentován v jejích vědeckých pracích. Její skupina se také věnovala srovnání působení řady přírodních extraktů s používanými hypolipidemickými léčivy. Tyto studie započaly již na Ústavu lékařské chemie a biochemie, kde dosáhla skupina paní docentky řady cenných výsledků týkajících se především hypolipidemického působení již zmiňovaného silymarinu. Koncem 90. let pak byla za nemalé podpory profesora Šimánka a profesorky Ulrichové z Ústavu lékařské chemie a biochemie vybudována radiofarmakologická laboratoř na Ústavu farmakologie, kde paní docentka začala v roce 1999 působit jako přednostka. Jejím příchodem započala rekonstrukce i ostatních laboratoří ústavu. Kromě studia farmakokinetiky radioaktivně značených přírodních látek (především silybinu – hlavní složky silymarinu) se tým paní docentky věnoval výzkumu v oblasti působení přírodních látek na patologicky změněný organismus. V centru zájmu byl model potkana trpícího metabolickým syndromem (tzv. hereditární hypertriglyceridický potkan), kterého se podařilo získat na Oddělení metabolismu diabetu v IKEMu v Praze pod vedením Ing. Kazdové. Spolupráce s tímto renomovaným pracovištěm zdárně pokračuje i v současné době.

Je rovněž třeba uvést, že doc. Škottová patřila k prvním pracovníkům fakulty, kteří odjeli po r. 1989 na zahraniční pracoviště a velmi úspěšně tam působili. Pracovala tři roky ve Švédsku, na Univerzitě v Umeå. Zde se věnovala studiu lipoproteinové lipázy na perfundovaných játrech potkana. Tento enzym hraje jednu ze zásadních

rolí v udržování lipidové homeostázy v organismu. Publikace s profesorem Olivecronou z té doby patří ke stále citovaným a jejich výsledky k trvale platným.

Docentka Škottová byla rovněž osobností veřejně činnou. Působila v oblastní radě prostějovské ODS a v roce 2004 byla zvolena do Evropského parlamentu. Po návratu v roce 2009 pokračovala v působení v politice na místní úrovni.

Její zdraví ale nebylo pevné, vážnou chorobu překonávala několikrát úspěšně, ale oslabené zdraví významně přispělo k jejímu odchodu. Zbývají vzpomínky na její cílevědomé jednání, zásluhy o zahájení modernizace pracoviště Ústavu farmakologie Lékařské fakulty a na její snahu přesvědčit kolegy o správnosti svého pohledu. Byla v práci velmi důsledná a úspěšně participovala na publikování výsledků vědeckého týmu, který vedla po dlouhá léta. Byla také školitelkou řady studentů v postgraduální formě studia. Je velmi správné, že ve směru jejího výzkumu pokračují na pracovišti další a mladší kolegové.

Pavel Anzenbacher

Rostislav Večeřa